

halvaaret og Vinterhalvaaret, men ogsaa, som den nævnte Forening ønsker det, Foraars- og Efteraarskursus. Det viser sig nemlig, at det er vanskeligt for adskillige Lærere at komme her i de Maa-
neder, hvor der holdes Sommer- eller Vinterkursus. Der er adskillige, der lettere vilde kunne komme i nogle Foraars- eller Efteraarsmaaneder. Da dette sikkert er en Sag, som Administrationen kan ordne, vil jeg henstille til den meget ærede Minister at imødekomme dette Ønske, der er fremsat i det Andragende, der er indgivet fra den nævnte Forening. Jeg tror, det er velbegrundet.

Da jeg nu har Ordet, skal jeg ganske kort udtale med Hensyn til Spørgsmaalet om Højskolerne og de Anker, der have været ført tidligere angaaende disse Skolers Indberetninger om deres Elevantal, at jeg glædede mig over at høre den ærede Ordførers Udtalelser i Dag og over, at disse Udtalelser have vundet Tilslutning hos den højtærede Minister. Jeg tror, at den rette Vej at gaa er, at den højtærede Minister anmoder sin tilsynshavende med Højskolerne om, at han, hver Gang han udfører Tilsynet, medtager den stedlige tilsynshavende for af ham at faa de nødvendige paalidelige Oplysninger om det virkelige Forhold med Hensyn til Elevantallet. Jeg tror, at man handler i Højskolerens Interesse ved at borttage enhver Tvivl om, at de foreliggende Indberetninger ere sande og korrekte. Det er Vejen, ad hvilken man kan faa virkelige Oplysninger om, hvorledes Forholdet er med Hensyn til Højskolerne, og jeg ønsker ikke, at der skal være Anledning til at kaste Skygge over nogen som helst af dem. Er der nogen, der har drevet Misbrug ved at give forkerte Indberetninger, saa lad dem lide derfor. Vejen til at undersøge, om Forholdene ere, som det indberettes, er sikkert den, at Regeringens tilsynshavende tager Hensyn til den lokale Tilsynsmands Kendskab til vedkommende Højskole.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Bjerre): Maa jeg blot til det ærede Medlem (Berntsen) udtale, at jeg haaber, at Ordningen kan blive, som det ærede Medlem sagde. Jeg tør ikke udtale mig bestemt derom i Øjeblikket, men jeg haaber, som sagt, at det kan ordnes paa denne Maade.

J. Hage: Det er ingeniunde let, i alt Fald for mit Vedkommende, at tage Stil-

ling til Spørgsmaalet om, hvorvidt Staten skal yde de forenede lærde Skoler i København et saa betydeligt Laan, som der er foreslaaet. Det forekommer mig, at den højtærede Ministers Udtalelser konkluderede i, at Staten overtager hele det lærde Undervisningsvæsen ogsaa i København. Naar Staten skal garantere, at Lærerne blive vellønnede, velsituerede og betryggede i deres Alderdøm, for at de kunne gaa friske og frejdige til deres Gerning, naar Statens Opgave lige over for Undervisningsvæsenet stilles saa rummeligt, ser jeg ikke rettere, end at det ikke vil være meget længe, inden Staten kommer til at overtage hele den lærde Skoleundervisning, ogsaa i København. Det gør mig ganske vist noget betænkelig, efter som jeg fra gammel Tid er Ven af det private Initiativ og ogsaa tror, at det særlig paa det lærde Undervisningsvæsens Omraade daarlig kan undværes. Jeg ved ikke, hvem der faar Magten i Staten eller i Staterne under Tidens Udvikling. Det synes jo at skulle blive et Slags Masseregimente alle Vegne ved Hjælp af den almindelige Valgret, og det forekommer mig, at det ikke kan være helt uden Betydning ogsaa for Fremtidens Udvikling, at der dog bevares nogen Frihed inden for Undervisningsanstalterne. Derfor synes det mig ingeniunde at være uden Betænkkelighed at komme ind paa den Vej som af Ministeren antydet. Jeg ved meget vel alt, hvad der kan siges om det, og at de paagældende Skoler ønske det, det er en Sag for sig. Men Spørgsmaalet maa dog stilles saaledes: Hvor langt og hvor vidt kan Staten gaa med sin Hjælp for ikke at komme ind paa den Opgave, som forekommer i det mindste mig at være ikke absolut heldig, nemlig at tage det lærde Undervisningsvæsen ogsaa i København under sin Bestyrelse, der nemlig, hvor ellers Betingelserne for, at det kan staa paa sine egne Ben, nogenlunde ere til Stede. Men et Vilkaar maatte man i hvert Fald, synes jeg, stille, hvis man skal ind paa den Vej, og det er, at de lærde Skoler, der ligge i de Byer, som ikke længere have den Betydning, som de tidligere have haft, maa forsvinde. Skal Staten overtage den lærde Undervisning i København og de større Byer, fordi det nu er blevet nødvendigt, maa vi i disse Smaabyer ikke længer lade os lede af saadanne sentimentale Hensyn som, at der bor en Familie i Nærheden, der gerne vil have sine Børn i en lærd Skole. Saa maa vi af økonomiske Hensyn sige: Vi paatage os hele det lærde Skolevæsen, men hvor det ikke